

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เดิมนั้น ประเทศไทยมีผลผลิตกุ้งทะเลส่วนใหญ่จากการทำประมงในทะเล แต่อุปสรรคจากการประกาศขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเลจากชายฝั่งของประเทศเพื่อนบ้านที่จะมีผลให้แหล่งทำการประมงของประเทศไทยลดลงถึงประมาณ 300,000 ตารางไมล์ พร้อมกับความเสื่อมโทรมของธรรมชาติในทะเลและการจับสัตว์น้ำทะเลมากเกินไประดับความเหมาะสมต่อการขยายพันธุ์ จึงทำให้แหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำทะเลเสื่อมโทรมและเป็นผลให้ผลิตผลสัตว์ทะเลทุกชนิดของไทยจากการทำประมงมีแนวโน้มลดลง (พิจารณาโดยสังเขปในภาคผนวกที่ 1 ตารางที่ 2 ข้อ 2 ข) ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

ภาครัฐบาลไทยโดยกรมประมงได้ตระหนักในปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้น จึงวางเป้าหมายในการเพิ่มผลผลิตการประมงของไทย (เริ่มในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529) ให้เพิ่มในอัตราร้อยละ 5.5 ต่อปี โดยใช้มาตรการขยายการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งผลิตและจัดหาพันธุ์ลูกปลาและกุ้ง พร้อมกับมาตรการอื่น ๆ ผลจากมาตรการนี้ทำให้การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลบริเวณชายฝั่งทะเลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

เริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) นอกจากเป้าหมายให้มีผลผลิตสัตว์น้ำจากการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้นในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปีแล้ว ทางกรมประมงยังได้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตลาดสินค้าส่งออกให้มีคุณภาพสูงอย่างครบวงจร และได้มีนโยบายอุตสาหกรรมประมงที่มีเป้าหมายรักษาระดับการผลิตเพื่อการส่งออกให้มีปริมาณไม่น้อยกว่าปีละ 1 ล้านตัน และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำในอัตราร้อยละ 10

บทบาทของภาครัฐบาลที่มีมาอย่างต่อเนื่องร่วมกับศักยภาพของภาคเอกชน ทั้งด้านการจับสัตว์น้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การแปรรูปผลิตผลสัตว์น้ำเค็มและอื่น ๆ ได้ผลักดันให้ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับหนึ่งในสิบประเทศแรกของโลกที่มีผลผลิตสูงสุดด้านการประมง เฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยง ซึ่งแทบทั้งสิ้นเป็นกุ้งกุลาดำ ประเทศไทยผลิตได้มากเป็นอันดับหนึ่งของโลกตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 และยังเป็นผู้นำในด้านนี้จนถึงปัจจุบัน

หมายเหตุ : รายละเอียดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับการประมงแสดงอยู่ในภาคผนวกที่ 11

การผลิตกุ้งกุลาดำในประเทศไทยเมื่อแบ่งตามลักษณะของผลผลิต (Products) ซึ่งผลิตออกสู่ตลาดย่อมแบ่งออกได้ 2 ลักษณะ คือ (1) การผลิตกุ้งกุลาดำ (กุ้งสด) ซึ่งเป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงและผลผลิตจากการทำประมง (การจับจากธรรมชาติ) และ (2) การผลิตกุ้งกุลาดำแปรรูป

ในการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ เมื่อพิจารณาจากอัตราการใช้วัตถุดิบในประเทศเพื่อการเพาะเลี้ยงกุ้งที่ระดับมากกว่า 90% และเทคโนโลยีในการเลี้ยงกุ้งที่เป็นของคนไทยทั้งหมด รวมทั้งมีหลายหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมเพาะเลี้ยงกุ้ง กิจกรรมเพาะเลี้ยงกุ้งจึงเกี่ยวข้องกับหน่วยเศรษฐกิจย่อยจำนวนมาก (ซึ่งพิจารณาโดยสังเขปได้ ในภาคผนวกที่ 1 ตารางที่ 7)

การเพาะเลี้ยงกุ้งบริเวณชายฝั่งทะเลของไทยซึ่งได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐฯ มาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ส่งผลให้จำนวนผู้เลี้ยงกุ้งและพื้นที่นาุ้งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (อ้างถึงภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 1 ข้อ 1 และข้อ 2) ผลผลิตกุ้งกุลาดำจากการเพาะเลี้ยงได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนกระทั่งในปี พ.ศ.2538 สามารถครองสัดส่วน 98.6 % ของปริมาณกุ้งทะเลทั้งหมดที่ได้จากการเพาะเลี้ยง (อ้างถึงภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 1 ข้อ 4) ในขณะที่เดียวกันผลผลิตกุ้งกุลาดำที่จับได้จากธรรมชาติมีปริมาณน้อยมาก (อ้างถึงภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 2 ข้อ 1 ข) จนกล่าวได้ว่า ผลผลิตกุ้งกุลาดำ (กุ้งสด) ในตลาดทั้งหมดเป็นผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงในนาุ้ง ในด้านกิจกรรมการตลาด (พิจารณาจากภาคผนวกที่ 1: รูปแผนผังที่ 1) ผลผลิตกุ้งกุลาดำ (กุ้งสด) ส่วนหนึ่งไปสู่ประชาชนในประเทศที่ซื้อกุ้งสดเพื่อนำไปประกอบอาหาร และอีกส่วนไปสู่โรงงานแปรรูป กิจกรรมในส่วนนี้มีหน่วยเศรษฐกิจย่อยที่เกี่ยวข้องจำนวนมากไม่น้อย

ผลผลิตกุ้งกุลาดำ(กุ้งสด) ส่วนที่ถูกส่งไปแปรรูปในโรงงานต่าง ๆ แทบทั้งสิ้นถูกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กุ้งสดแช่แข็ง โดยมีเป้าหมายการตลาดอยู่ที่ผู้บริโภคในต่างประเทศ เนื่องจากเป็นที่ต้องการในตลาดต่างประเทศเป็นอย่างมาก กระบวนการแปรรูปผลผลิตกุ้งสดไปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น กุ้งสดแช่แข็ง เป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตกุ้งสดอย่างหนึ่ง

แม้ว่าผลิตภัณฑ์กุ้งสดแช่แข็งนี้ได้มีการผลิต และส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศได้ไม่นานนัก (เริ่มตั้งแต่ประมาณปลายทศวรรษที่ 2520) แต่มูลค่าการส่งออกได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากระดับห้าพันล้านบาทในปี 2530 สู่ระดับ ห้าหมื่นล้านบาท ในปี พ.ศ. 2538

ความสำคัญทางเศรษฐกิจของผลผลิตกุ้งกุลาดำที่เพิ่มขึ้น สามารถวัดได้เมื่อมีการเปรียบเทียบกับผลผลิตอื่น ๆ โดยการวัด “น้ำหนัก” เมื่อผลผลิตมีลักษณะทางกายภาพและราคาใกล้เคียงกัน หรือ โดยการวัด “มูลค่า” เมื่อผลผลิตมีลักษณะทางกายภาพและราคาแตกต่างกันมาก อย่างไรก็ตาม ผลผลิตอื่น ๆ ที่จะนำมาเปรียบเทียบควรมีลักษณะสมบัติที่คล่องจองกัน เช่น เป็นผลผลิตที่

ใช้วัตถุดิบภายในประเทศในสัดส่วนสูง ๆ ใช้แรงงานจำนวนมากในการผลิต รอบการผลิตแต่ละรอบยาวหลายเดือน และใช้เทคโนโลยีพื้นฐานของคนไทย กลุ่มแรกเป็นการจัดกลุ่มอย่างกว้าง ๆ ผลผลิตในกลุ่มแรกอยู่ในภาคเกษตรกรรมหลักของประเทศดังแสดงในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 3 กลุ่มที่สองเป็นการจัดกลุ่มแบบเจาะจง ผลผลิตในกลุ่มนี้ได้แก่สัตว์น้ำเค็มชนิดต่าง ๆ ทั้งที่มาจาก การเพาะเลี้ยงและการจับจากธรรมชาติ ดังแสดงในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 4

เพื่อแสดงให้เห็นชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย จึงได้จัดอันดับผลผลิตต่าง ๆ ลงในตารางดังกล่าว เรียงลำดับตาม “มูลค่า” มากไปหาน้อย

ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 3 ได้จัดผลผลิต 9 ชนิด ซึ่งเป็นผลผลิตหลักในภาคเกษตรกรรมของประเทศมานาน เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ถั่วเหลือง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา สุกร เป็ด-ไก่ นำมาเปรียบเทียบกับผลผลิตกุ้งกุลาดำซึ่งเริ่มเข้ามาเป็นผลผลิตหลักของประเทศได้ไม่นาน ในปี พ.ศ.2530 ผลผลิตกุ้งกุลาดำอยู่ในอันดับที่ 9 ในขณะที่ข้าวเปลือก ยางพารา มันสำปะหลัง อยู่ในอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ ผลผลิตกุ้งกุลาดำได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมาอยู่ในอันดับที่ 6 ในปี พ.ศ.2533 ในขณะที่ข้าวเปลือก ยางพารา มันสำปะหลัง คงอยู่ในอันดับที่ 1, 2 และ 3 ตามลำดับ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2536 ผลผลิตกุ้งกุลาดำได้เพิ่มขึ้นมากจนมาอยู่ในอันดับที่ 2 โดยที่ข้าวอยู่ในอันดับที่ 1 เป็ด-ไก่ อยู่ในอันดับที่ 3 ยางพาราลดอันดับไปอยู่ที่อันดับที่ 4 ส่วนมันสำปะหลังลดอันดับไปอยู่ที่อันดับ 7

ในปี พ.ศ. 2537 ผลผลิตกุ้งกุลาดำเพิ่มขึ้น แต่ยางพารากลับมีมูลค่าของผลผลิตเพิ่มขึ้นมากจนมาอยู่ในอันดับที่ 2 ผลผลิตกุ้งกุลาดำอยู่ในอันดับที่ 3 โดยมีข้าวเปลือกอยู่ในอันดับที่ 1

ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 4 ได้จัดผลผลิตเฉพาะในกลุ่ม “ผลผลิตสัตว์น้ำเค็ม” จำนวน 6 จำพวก คือ กุ้งกุลาดำ กุ้งชนิดอื่น ๆ ปลาทุกชนิด ปูทุกชนิด ปลาหมึกทุกชนิด และหอยทุกชนิด เป็นที่สังเกตว่า ผลผลิตกุ้งกุลาดำได้มาจากการเพาะเลี้ยง ในขณะที่ผลผลิตอื่น ๆ ได้มาจากการจับจากธรรมชาติแทบทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ผลผลิตกุ้งกุลาดำจึงมีศักยภาพในด้านการขยายตัวและเพิ่มผลผลิตได้มาก ในปี พ.ศ.2529 กุ้งกุลาดำมีผลผลิตเพียง 254.5 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าต่ำที่สุดในกลุ่ม โดยที่ผลผลิตปลาทุกชนิดอยู่ในอันดับที่ 1 ผลผลิตกุ้งชนิดอื่น ๆ อยู่ในอันดับที่ 2 ภายใน 2 ปี ผลผลิตกุ้งกุลาดำได้ขยายตัวจนมาอยู่ในอันดับที่ 2 โดยมีผลผลิตปลาทุกชนิดคงอยู่ในอันดับที่ 1 และนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 เป็นต้นมา ผลผลิตกุ้งกุลาดำได้ครองอันดับ 1 และยังมีการเพิ่มผลผลิตขึ้นอย่างรวดเร็วทุก ๆ ปี

กุ้งกุลาดำ(กุ้งสด) ซึ่งถูกแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กุ้งสดแช่แข็ง เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอันหนึ่งของประเทศ การวิเคราะห์ความสำคัญในการเป็นสินค้าส่งออกของผลิตภัณฑ์กุ้งสดแช่แข็ง

โดยการเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 5 และตารางที่ 6 ได้ใช้หลักการเช่นเดียวกับที่ได้อธิบายประกอบเรื่องในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 5 ได้จัดผลิตภัณฑ์ 6 ชนิด ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักในภาคเกษตรกรรมของประเทศมาเป็นเวลานาน เช่น ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง น้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากอ้อยผลไม้และผลิตภัณฑ์จากผลไม้ ยางและผลิตภัณฑ์จากยาง และผลิตภัณฑ์จากสัตว์บก นำมาเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์คู่แข่ง ในปี พ.ศ.2530 ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีมูลค่าส่งออก 5,749 ล้านบาท อยู่ในอันดับท้ายสุด โดยมียางและผลิตภัณฑ์จากยางอยู่ในอันดับที่ 1 และข้าว อยู่ในอันดับที่ 2 ในปี พ.ศ.2533 ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีมูลค่าส่งออก 20,454 ล้านบาท อยู่ในอันดับที่ 4 โดยที่ยางและผลิตภัณฑ์จากยางคงอยู่ในอันดับที่ 1 ข้าวอยู่ในอันดับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2538 ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น 50,302 ล้านบาทอยู่ในอันดับที่ 2 รองจากยางและผลิตภัณฑ์จากยาง โดยที่ข้าวลดอันดับไปอยู่ที่ 3

ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 6 ได้จัดผลิตภัณฑ์เฉพาะในกลุ่ม "ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำเค็ม" จำนวน 6 จำพวก คือ กุ้งสดแช่แข็งซึ่งใช้กุ้งกุลาดำเป็นวัตถุดิบ ปลาสดแช่แข็ง ปลาหมึกสดแช่แข็ง กุ้งปรุงแต่ง ปลาทูน่าปรุงแต่ง ปลาอื่น ๆ ปรุงแต่ง และปูปรุงแต่ง ในปี พ.ศ. 2530 ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีมูลค่าส่งออกอยู่ในอันดับที่ 2 รองจากปลาทูน่าปรุงแต่ง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา ผลิตภัณฑ์คู่แข่งมีมูลค่าส่งออกเป็นอันดับ 1 และมียอดรวมมูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นรวดเร็วกว่าผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

การผลิตกุ้งกุลาดำดูเหมือนจะทวีความสำคัญทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยดูได้จากตัวเลขของสถิติต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมไว้ในภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 6

สินค้ากุ้งกุลาดำที่มีอยู่ในตลาดแทบทั้งสิ้นเป็นผลผลิตจากระบวนการผลิตกุ้งสดจากการเพาะเลี้ยงในนาุ้ง ต่อเนื่องไปถึงกระบวนการแปรรูปกุ้งสดเป็นผลิตภัณฑ์คู่แข่งแช่แข็งในโรงงานแปรรูปต่าง ๆ เมื่อนับรวมกับกระบวนการตลาดภายในประเทศและกระบวนการตลาดส่งสินค้าออกต่างประเทศแล้ว กระบวนการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ได้เกี่ยวโยงทั้งทางตรงและทางอ้อมกับหน่วยเศรษฐกิจย่อยจำนวนมากในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ก่อให้เกิดการจ้างงาน การเพิ่มมูลค่าในตัวสินค้า การหมุนเวียนกระแสเงินตราในประเทศ และเป็นแหล่งแสวงหาเงินตราต่างประเทศที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่ง

ด้วยเหตุที่มูลค่าของผลผลิตรวมของสินค้ากุ้งกุลาดำทั้งสองช่วง คือ ช่วงแรกเป็นช่วงของการเพาะเลี้ยงจนได้ผลผลิตเป็นกุ้งสด และช่วงที่สอง เป็นช่วงของการแปรรูปไปเป็นผลิตภัณฑ์คู่แข่งแช่แข็ง มีมูลค่าสูงถึงระดับ 80,000 ถึง 90,000 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ.2538

การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตหรือกระบวนการตลาดของสินค้ากึ่งอุตสาหกรรมย่อมเกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

แม้ว่าในปัจจุบันผลผลิตสินค้านี้ยังอยู่ในช่วงของการเติบโต แต่ยังมีปัจจัยอีกหลายด้านที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิตนี้ในอนาคต ตัวอย่างเช่น (1) ศักยภาพการเพิ่มผลผลิตโดยการขยายพื้นที่การเพาะเลี้ยง (อ้างอิงภาคผนวกที่ 1 : ตารางที่ 1) ย่อมมีขีดจำกัดทางด้านภูมิศาสตร์และด้านสังคม (2) การแข่งขันอย่างเข้มข้นในตลาดโลกของผลิตภัณฑ์กึ่งอุตสาหกรรมกับสินค้าชนิดเดียวกัน หรือกับสินค้าอื่นที่ทดแทนกันได้ อาจส่งผลให้เสถียรภาพของตลาดส่งออกผลิตภัณฑ์นี้ไม่ค่อยจะเสถียรนัก และจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อระดับราคาสินค้ากึ่งอุตสาหกรรม (กึ่งอุตสาหกรรม) ในประเทศด้วย

การศึกษา การประเมินค่าตัวแปรต่าง ๆ และการคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิต เช่น ทุนและแรงงาน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต จึงเป็นสิ่งที่ไม่หลีกเลี่ยงไม่ได้

การค้นคว้าแบบอิสระ ฉบับนี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการดังกล่าว

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

โดยเหตุที่กระบวนการผลิตกึ่งอุตสาหกรรม ทั้งที่เป็นกึ่งอุตสาหกรรมและกึ่งแปรรูปได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ จึงได้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาผลการเชื่อมโยงไปข้างหลังและไปข้างหน้า ในระบบเศรษฐกิจโดยรวม อันมีสาเหตุมาจากผลกระทบต่าง ๆ จากผลผลิตกึ่งอุตสาหกรรม โดยแบ่งชนิดของผลกระทบออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- ก) ผลกระทบที่มีต่อ ค่าตอบแทนแก่ปัจจัยการผลิตขั้นต้น หรือที่เรียกว่า "มูลค่าเพิ่ม"
- ข) ผลกระทบที่มีต่อการจ้างงาน
- ค) ผลกระทบที่มีต่อรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อได้ทราบ "มูลค่า" หรือ "ปริมาณ" ของการเชื่อมโยงไปข้างหลังและไปข้างหน้า ของผลกระทบที่มีต่อมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ ในสาขาการผลิตกึ่งอุตสาหกรรมทั้งกึ่งอุตสาหกรรมและกึ่งแปรรูปแล้ว จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถวางกลยุทธ์ในทางเศรษฐกิจและธุรกิจได้เช่น

- ก. ในกรณีที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง (เพิ่มหรือลด) ผลผลิตกึ่งอุตสาหกรรมโดยรวมทั้งประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเตรียมแผนล่วงหน้าได้ถูกต้อง เช่น

- เตรียมปรับเปลี่ยนเคลื่อนย้าย แรงงาน ทู่น และปัจจัยพื้นฐานให้เหมาะสม
 - เตรียมปรับเปลี่ยนแผนผลิตในภาคอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง
 - เตรียมปรับแผนการเงินของประเทศ
- ข. ในกรณีที่จะต้องปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงและการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สามารถที่จะนำข้อมูลของผลกระทบเหล่านี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานและจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในลำดับถัดไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การวิเคราะห์นี้จะใช้วิธีเมทริกซ์ในการคำนวณหาผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยการใช้ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2538 ขนาด 58x58 สาขาการผลิตเป็นข้อมูลหลัก ดังนั้น "ค่า" หรือ "ปริมาณ" ของผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงจำกัดขอบเขตไว้เป็นผลกระทบ "โดยภาพรวม" ต่อกลุ่มเศรษฐกิจทั้งหมดที่รวมกันอยู่ในสาขาการผลิตนั้น ๆ โดยไม่แยกย่อยลงไปถึงผลกระทบต่อหน่วยเศรษฐกิจแต่ละหน่วย

อย่างไรก็ตาม "ค่า" หรือ "ปริมาณ" ของผลกระทบต่าง ๆ จะสามารถแยกแยะให้ละเอียดมากขึ้น โดยการแยกสาขาการผลิต (ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต) ที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาเพิ่มขึ้นอีก

1.5 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ชนิด Cross-section ซึ่งได้มาจากหลายแหล่ง ดังนี้

ก. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ :

1. “ ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทย ” ปีล่าสุด (พ.ศ.2538) ตารางนี้มีเฉพาะตารางโครงสร้างการผลิต (Input Structure) ของราคาผู้ซื้อ (Purchaser's Price) และราคาผู้ผลิต (producer's Price)
2. เป็นแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ

ข. สำนักงานสถิติแห่งชาติ :

“รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร” ซึ่งปกติจะใช้ตัวเลขของการสำรวจรอบที่ 3 (เดือนสิงหาคม) ของทุกปี

ค. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :

“รายงานฉบับสมบูรณ์ความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงาน” ซึ่งได้รวบรวมตัวเลขการจ้างงานและแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามรหัสของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตของประเทศไทยขนาด 58 สาขา โดยใช้ตัวเลขจากการสำรวจแรงงานของสำนักงาน สถิติแห่งชาติ รอบ 3 (เดือนสิงหาคม) ปี 2539

ง. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ :

สถิติการเกษตรของประเทศไทยปีเพาะปลูกต่าง ๆ

จ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ :

การวิเคราะห์ผลงานวิจัยเรื่องการผลิตกุ้งกุลาดำแบบครบวงจร